

УДК 338.43

Н. Голда

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ

В умовах ринкової економіки, які склалися в Україні, аналіз конкурентоспроможності підприємств стає об'єктивною необхідністю. Оцінка конкурентоспроможності підприємства базується на аналізі його сильних і слабких позицій, а головне, - потенційних можливостей. Оцінка потенційних можливостей підприємства - складне й трудомістке завдання, яке дозволяє забезпечити баланс ринкових запитів із реальними можливостями самого підприємства, розробити основні програми його виробничого розвитку й поведінки на ринку, а також підвести реальну й компетентну основу під рішення, що приймаються.

Зовнішні умови розвитку підприємства не залежать від самого підприємства, а визначаються напрямком господарської політики держави, урядовими заходами з управління і регулювання. Виходячи з цього, важливим є знання відповідного господарського законодавства, постанов уряду відносно його діяльності й на базі аналізу державної правової бази побудова дослідження своїх потенційних можливостей. Тим більше, що зовнішні умови істотно впливають на характер, внутрішні умови й можливості розвитку підприємства.

Аналіз зовнішніх умов є базою для прийняття рішень про підвищення конкурентоспроможності підприємства. Він сприяє росту ефективності й рентабельності його виробничої збутової діяльності та створенню основи для становлення маркетингового підходу у розв'язанні ключових завдань управління.

Дослідження внутрішніх умов формування виробничо-ресурсної бази передбачають: оцінку фінансово-економічного стану підприємства, характеристику економічного потенціалу та господарської діяльності, оцінка якості продукції, яка випускається, оцінку витрат виробництва за номенклатурою виробів; аналіз стратегії підприємства на ринку; аналіз організаційної структури управління підприємством і складання його схеми; оцінку маркетингових і комерційних складових діяльності підприємства. Головна мета всіх галузевих досліджень – визначити конкурентні можливості підприємства, виявити його сильні і слабкі позиції, знайти шляхи вдосконалення діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності фірми на внутрішньому та зовнішньому ринках. До ключових факторів успіху включають сукупність чинників ринкової та ресурсної орієнтації, які можуть вплинути на формування довгострокової конкурентоспроможності фірми та формування її конкурентної переваги. Загалом конкурентна перевага може бути зумовлена різними факторами. Для отримання конкурентної переваги підприємство повинно або давати покупцям приблизно таку ж цінність, що й конкуренти, але виробляти товар із меншими витратами; або діяти так, щоб давати покупцям товар із більшою споживчою цінністю, за який можна отримати більшу ціну.

Таким чином, проблема підвищення конкурентоспроможності і забезпечення конкурентних переваг підприємств на ринку є однією з найбільш актуальних на сьогоднішній день. Це обумовлює необхідність створення на кожному підприємстві ефективної системи управління конкурентоспроможністю, що дозволить забезпечити певні конкурентні позиції підприємства на ринку, а також буде сприяти виявленню й утриманню довгострокових конкурентних переваг.